

Hassas Konular

Kıbrıs Sorunu: Bir Hatırlama

Vecihi Acun

10 Nisan 2010

Kıbrıs sorunu, Yunanlıların 1815 Megali Idea hedeflerinden biri olan Kıbrıs adasının Yunanistan'a katılması (Enosis) yolunda 100 yıla yakın sürdürmekte oldukları ihtiraslarından kaynaklanmaktadır.

Yunanistan'ın bağımsızlığı ile Balkanların ve Girit'in kaybedilmesi süreçlerinde, Batı Avrupa devletleri ve Rusya'nın azınlıklarla ilgili olarak Osmanlı Devleti'ne karşı yürüttükleri politikalar, Türkiye'nin ve Türklerin, bugün ve gelecekte, neler yapması ve neler yapmaması gerektiği bakımından önemli ölçütler, öğütler, dersler vermektedir.

Bugün çözüm adına KKTC çerçevesinde odaklanmış görünen tavırları ve politikaları, bu bakışla değerlendirmek zorundayız. Bu amaçla, 60 yıldır yaşanan olayları hatırlamak ve bugün açıkça görülen dış müdahaleleri değerlendirmekte büyük yarar vardır.

Adanın 1878 yılında İngiltere'ye kiralanmasından itibaren, Kıbrıslı Rumlar Enosis amaçlarını, kilisenin önderliğinde, her vesileyle ve her ortamda dile getirmekten çekinmemişlerdir. Kıbrıs, I. Dünya Savaşı esnasında, İngiltere tarafından hukuk dışı bir kararla gasp ve ilhak edilmiştir. Bu durumu fırsat bilen Yunan-Rum şövenistler, adanın Türk halkına karşı, Girit'te Batı Avrupa devletlerinin desteği ile başardıkları etnik temizlik eylemlerini uygulamaya koymuşlardır.

Rumların, İngiliz güvenlik güçlerini de hedef alan, EOKA terör örgütü saldırılarıyla etnik temizlik ve Enosis planları, Kıbrıs Türklerinin örgütlü direnişleri ve Türkiye'nin özverili destekleri sayesinde engellenmiş ve 1960 ortaklık devleti Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur.

Adada eşit statüde iki halkın varlığının ve kurulan devlette eşit ortaklığının tescili, Türkiye'nin -hem de garantör ülke sıfatıyla- soruna doğrudan taraf olması, Türk askerinin temsilî de olsa adaya ayak basması, Enosis'in -ve Taksim'in- yasaklanması, Türkiye'nin ortak devletin uluslararası ilişkilerinde onaylama yetkisi alması bakımından, Zürih ve Londra Anlaşmaları ve Ek Garanti Anlaşması tarihî önem taşımaktadır.

Maceracı şövenist Rumlar, daha ilk günden planladıkları şekilde, anayasayı hiçe sayarak ortaklık Cumhuriyetini yıkmışlar ve bir ihtilalle adayı Yunanistan'a bağlama girişiminde bulunmuşlardır. Türkiye, 1974 Barış Harekâtı'nı bu anlaşmalardan doğan garantörlük hak ve görevine bağlı olarak, uluslararası hukuk çerçevesinde gerçekleştirmiştir. Anlaşmaların en önemli sonucu adanın Yunanistan'a bağlanmasının önlenmesine imkân vermesidir.

Sürdürülmeye çalışılan toplumlararası görüşmelerden amaçları ise, Kıbrıs Türklerinin 1960-1974 sürecinde elde ettikleri özgürlük, bağımsızlık, egemenlik, ve KKTC gibi değerlerini ve varlıklarını geri almaktır; bu çabaları çözüm adı altında gizlemek ve uluslararası kamuoyuna sunmak gayretidir.

Açıkça bilinmektedir ki, 1974 yılından bu yana yaşanmakta olan barış ve huzur ortamı, Kıbrıs Türklerinin tarihî, hukukî ve siyasî haklarının kabul edilmesiyle, ve KKTC'nin eşit ortaklığıyla kurulacak bir konfederasyon ile sürdürülebilir ve güvenilir olacaktır. KKTC ve Türkiye ancak bu zeminde ve eş zamanlı olarak Avrupa Birliği'ne üye olabilirler.

Kıbrıs'ta kalıcı ve âdil bir barış ortamının sağlanmasıyla, Türkiye ve bütün Türkler, propaganda kampanyalarından, psikolojik savaş saldırılarından ve ekonomik bunalım sarmalından kurtularak, Yurt'ta barışı yeniden kuracak, ve Dünya'da barışı kurmakta da üstüne düşen tarihî görevi, Atatürk'ün vasiyetini yerine getirecektir.

Türklerin geleceği bu bilincin öne çıkartılmasına büyük ölçüde bağlıdır.

Kıbrıs'ın Türkler Tarafından Fethedilmesi ve Kaybı

Ada, Osmanlı devleti için stratejik konumu sebebiyle deniz ticaret yollarının ve ülkenin güvenliğini sağlamak amacıyla 1571 yılında 1 yıl kadar süren savaş sonunda fethedildi. Adada yaşayan Rumlar, Katolik zulmü altında ırgatlık yapıyor, köle gibi çalıştırılıyordu. Din ve kültürel özgürlükleri yoktu.

Osmanlı yönetimi, bütün ada halklarına, huzur ve refah getirmişti. Osmanlıların ilk yaptığı işlerden biri, Ortodoks Rumların kiliselerini yeniden canlandırmak ve vakfiyeler bağışlayarak ihya etmek, piskopos seçmelerini ve özgürce ibadet etmelerini sağlamak olmuştu. Kiliseye ve papazlara, vergiden bağışık olarak ticari faaliyetlerde bulunmaları ayrıcalığı tanınmıştı. O kadar ki, Ada'nın İngiltere yönetimine bırakılmasından sonra uygulamaya konulan bir dizi vergiden yakınan papazlara, "Türk yönetimi altında tanınan ayrıcalıkların ve vergi bağışıklıklarının sürdürülmesi imkânsızdır" cevabı verilmişti.

Ruslar karşısında desteği için, 1878 yılında İngiltere'ye kiralanan adada, Osmanlı mülkiyeti devam ediyor sayılmakla birlikte, yönetim tamamen İngilizlere geçmişti. Birinci Dünya Savaşı esnasında, 1914 yılında İngiltere adayı ilhak ettiğini açıklamıştı; savaşla boğuşan Osmanlı devleti sadece bir protesto notası çekmekle yetinmişti. Lozan Anlaşması ile Türkiye adanın İngiltere'ye ait olduğunu kabul etmek zorunda kalmıştı. Daha sonraki gelişmelerde, İngiltere'nin adayı terk etmesi söz konusu olduğunda, adanın eski sahibine iade edilmesi gerektiği zaman zaman dile getirildi ise de, uluslararası güçler ve İngiltere tarafından hiç dikkate alınmadı.

Filiki Eterya ve Megali Idea

Fransız İhtilalini takip eden yıllarda, Fransa'da yaşamakta olan bazı Yunan yazar ve şairler Osmanlı Devleti'ni bir ihtilalle yıkararak, yerine Yunanlıların hâkim unsur olduğu, resmî dili Yunanca olan, bir Yunanlı-Bizans imparatorluğu oturtmak fikriyle, Balkanlar ve Anadolu'da yaşamakta olan Rum asıllı tebaa üzerinde propaganda ve kışkırtma faaliyetlerine girişmişlerdi. Propaganda çalışmaları başlangıçta Fransa ve İngiltere tarafından desteklenmişti. İlk örgütlenme ve isyan gayretleri Bükreş, Paris, Viyana, Yaş ve Odesa gibi merkezlerde görülmüşse de, faaliyetler Osmanlı Devleti'nin hoşgörüsünden yararlanılarak, İstanbul Patrikhane merkezli olarak yürütülmüştü. Filiki Eterya örgütünün fiilen kuruluşu, Rusya'nın gizli desteği ile, 1814 yılında Odesa'da gerçekleştirilmişti.

Örgüt kuruluş amacını Megali Idea (Büyük Ülkü) ilkeleri çerçevesinde açıklamıştı; "Yunan tarihine veya Yunan ırkına bağlı yerler Yunan toprağıdır, halkı Yunanlıdır. Helenizmin krallık başkenti Atina, büyük başkenti İstanbul'dur." Hedefleri, öncelikle Yunan milletinin bağımsızlığı, Batı Trakya ve Selanik'in ele geçirilmesi, sırasıyla Güney Arnavutluk ve Makedonya'nın, Ege adalarının, 12 ada'nın, Girit'in, Batı Anadolu'nun Yunanistan'a ilhakı, Rum Pontus hükûmetinin kurulması, Kıbrıs'ın ilhakı, İmroz ve Bozcaada'nın ilhakı ve nihayet, İstanbul'un ele geçirilmesi ve Doğu Roma İmparatorluğu'nun yeniden kurulması olarak sıralanmıştı.

Balkanlar, Avrupa ve Anadolu'da yoğun Megali Idea propaganda ve eğitim faaliyetleri yürütülmeye girişilmişti. Dış güçlerin maddî ve siyasî destekleri ve özgürlük, eşitlik ve barış politikaları adına ısrarla dayatmalarıyla, Balkanlarda sürdürülmekte olan sıkı asayiş ortamı giderek gevşetildi. Bu durumdan cesaretlenen Yunan çeteleri, kanlı 1821 Mora isyanını başlattı. İsyân bastırıldığı hâlde, Avrupa devletleri ve Rusya doğrudan ve açıkça müdahil olarak, Osmanlı donanmasını yakarak, savaş açarak, Osmanlı devletini Yunanistan'ın bağımsızlığını tanımaya zorladılar. Bağımsız Yunanistan'ın kuruluşu, İngiltere, Fransa ve Rusya tarafından imzalanan, 3 Şubat 1830 tarihli Londra Protokolü ile ilan edilmişti.

Görüldüğü gibi, 17. yüzyıldan itibaren gerilemekte ve zayıflamakta olan Osmanlı devleti, iyi ilişkiler kurmak ve Avrupa devleti sayılabilmek ümidiyle sürekli tavizler vermesine ve "ıslahatlar" yapmasına rağmen ve haklı olduğu halde, Batı Avrupa devletleri ve Rusya'nın ayrılıkçı, kışkırtıcı ve emperyalist politikaları karşısında direnemeyerek, küçük tebaası karşısında yenik duruma düşürülmüştü. Bugün Türkiye üzerinde ve özellikle Kıbrıs sorunu çerçevesinde oynandığı gibi, Osmanlı devleti ve halkı da sürekli psikolojik savaşa ve kötülleme kampanyalarına maruz kalarak, dünya kamuoyu önünde zorba bir devlet ve kan dökücü bir millet olarak gösterilmiştir.

Bağımsızlık elde eden Yunanlılar, Megali Idea doğrultusunda genişleme siyaseti güderek, 1866 yılında Girit adasında isyanlar çıkarttılar. Avrupa basınında haberleri Türkler katliam yapıyor şeklinde ters yüz edilerek aktarılan isyanlar, büyük bedeller ödenerek bastırılmışsa da, her defasında ve yine dış güçlerin desteği ile Osmanlı yönetiminden tavizler kopartıldı. Girit sorunu, Türk kıyımı ve etnik temizlikle sonuçlandı.

Yunanlılar, bağımsızlıklarını elde ettikten sonra, Megali Idea doğrultusunda genişleme siyaseti güderek, 1866 yılında Girit adasında isyan çıkarttılar. Bastırılan isyanlar, her defasında ve yine dış güçlerin desteği ile Osmanlı yönetiminin suçlanmasına, ve çetecilere yeni ve daha geniş tavizler verilmesine yol açıyordu. Girit sorunu, kısa süre içinde Müslüman Türk kıyımı ve etnik temizlikle ve dış güçlerin baskısı sayesinde Girit'in Yunanistan'a bağlanmasıyla sona ermiştir.

Rumların ve Yunanlıların Türklere Karşı Politikaları

Filiki Eteryaya'nın devamı sayılabilecek olan Etniki Eteryaya, 14 genç subay tarafından 12 Kasım 1894 tarihinde Atina'da kuruldu. Megali Idea'dan kaynaklanan hedeflerini Atina gazetelerinde yayınlanan bir bildiri ile duyurdular.

1. Ezeli ve ebedî düşmanımız Türklerdir.
2. Yunan ulusu, bağımsızlığını elde etmekle önemli bir kazanç sağlayamadı. Ulusun büyük bir kısmı, Türklerin boyunduruğu altında kaldı. Bunları kurtarmak hepimizin görevidir.
3. Megali Idea'yı gerçekleştirmek için savaş esastır.
4. Gayeye varmak için gizliliğe olağanüstü dikkat etmek gerekir.
5. Yunanistan'da Parti mücadeleleri ve fikir ayrılıkları kesin olarak terk edilmelidir.
6. Bütün Grek ulusunun Etniki Eteryaya bayrağı altında toplanması, yüksek çıkarlarımızın gereğidir.
7. Megali Idea'nın gerçekleşmesi için her türlü araca başvurulacaktır.
8. Etniki Eteryaya, Rum halkını bütünü ile silahlandıracaktır.
9. Mukadder olan vaktin gelmesinden sonra, ezeli ve ebedi düşmanımız olan Türklere taarruz edilecektir.
10. Ezeli ve ebedî düşmanımız olan Türklere karşı, Yunanistan dışarıdan hiçbir yardım beklemeyecek ve yalnız kendisine güvenecektir.
11. Etniki Eteryaya, Doğu'da birçok karışıklıklar çıkaracaktır. Hükûmet ilgisiz kalır ve tarafsız olursa, Etniki Eteryaya hükûmete görevini bildirecektir.
12. Politik fırsatlardan yararlanmak, Etniki Eteryaya'nın baş görevidir.
13. Etniki Eteryaya, bütün Rum zenginlerini örgüte yardıma davet eder.
14. Sonsuz bir güce sahip olan Elenizmin gücüne inanarak eski ve ebedî düşmanımız olan Türklere karşı büyük düşmanlık hareketine başlayalım.
15. Etniki Eteryaya, hiçbir siyasî partinin emrinde değildir.
16. Şayet hükûmet ülke sorunları üzerine eğilmezse, Etniki Eteryaya, hükûmeti görevini yapmaya zorlayacaktır.
17. Tanrının yardımı ile Megali Idea kesin olarak gerçekleştirilecektir.

Yunanistan ve Kıbrıslı Rumlar Megali Idea çizgisinden hiçbir zaman vazgeçmemişlerdir.

Megali Idea (Büyük Ülkü) hedefleri Filiki Eteryaya'nın kuruluşundan sonraki 100 yıl içinde büyük ölçüde gerçekleştirilmiştir. Bu hedeflerden, sadece Batı Anadolu'yu ele geçirme ve Pontus devleti kurulması adımları milli

mücadele ve Kurtuluş Savaşı ile geri çevrilmiş, Kıbrıs'ın ilhakı 1974 Barış Harekâtı ve KKTC'nin ilanı ile engellenmiştir. Bu adımlar gerçekleştirilemediğinden, Bizans'ın yeniden kurulması da içlerinde bir emel olarak kalmıştır.

Makarios, kendisini Enosis'i satmakla itham eden muhaliflerine ve ortak Kıbrıs Cumhuriyeti'ni nihaî sonuç olarak kabul etme eğilimlerine karşı, "Bu anlaşmalar sonuç değildir, başlangıçtır. Bugün için mümkün olan temin edilmiştir. Millî gaye değişmiş değildir. Elde ettiğimiz kalelerden, millî gayeye doğru ilerleyeceğiz." diyordu. Kıbrıs'ı İlhak Cephesi, "anlaşmaları ve Cumhuriyeti Enosis'e giden ilk adım sayıyoruz" diyen bildiriler yayımlıyordu.

Yunanistan başbakanı Andreas Papandreu'ya sunulan ve 1984 yılında ilk baskısı yapılan *Yunanistan Uyan* adlı kitap, Megali Idea'nın stratejiler tavsiye etmekte ve Türkiye'nin zayıflatılıp parçalanması için izlenecek yolları göstermektedir. Psikolojik savaş ve istihbarat uzmanı olduğu anlaşılan A. Dendrinos tarafından yazılan kitap, "Dış Politika ve Savunma Yüksek Kurulu"nda Türkiye'ye karşı uygulanacak operasyonlar için onay almıştır. *Yunanistan Uyan* kitabının Türkiye'yi zayıflatıp parçalamaya yollarını anlatan bazı konu başlıkları, son 20 yıldır yaşamakta olduğumuz iç ve dış çalkantılar dikkate alındığında, çok ilginç noktaları işaret etmektedir.

1. Yunanistan Türkiye ile sıcak savaşa girmemelidir.
2. En hassas konu, Kürt Sorunudur. Kürtlerin isyan etmeleri, Tanrı'nın Yunanistan'a bir lütfu olacaktır.
3. Türkiye siyasi ve ekonomik istikrarsızlığa sürüklenmelidir. Türkiye'deki sol sendika ve öğrenci hareketleri desteklenmelidir.
4. Türkiye'nin yanı başındaki Ermeni Cumhuriyeti'nin varlığı istismar edilecek önemli bir konudur. Yunanistan ermeni meselesini desteklemelidir.
5. Türkiye'nin en güçlü yanı, Atatürk'ün kurduğu modern Türkiye'nin laik görüntüsüdür. Bu 'imaj' silinmelidir.
6. Yunanistan Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesine bütün gücü ile engel olmaya çalışırken, onun laik, modern yüzünün değişmesini ve radikal İslam'ın görüntüsünü taşıyacak konuma gelmesini sağlamalıdır.
7. Yunanistan, Türkiye'nin AB tutkusunu iyi kullanmalı, AB'ne girmesinde etkin rol oynamalı, bunun Kıbrıs'ta vereceği tavize bağlı olduğunu ortaya koymalıdır.

Bu öğretileri benimsemiş olan Rumlar, Megali Idea ve 'ezeli ve ebedi düşman Türkler' ilkelerini her zaman öncelikli olarak gözetmişlerdir. Rum yönetimi başkanlarından Kleridis, Barış Harekâtı'ndan sonra "Megali Idea'nın 50 yıl geriye gittiği"ni ifade etmiştir. Papadopoulos, Annan Planı'na hayır denilmesini isterken, "adanın tamamı bizimdir, niye Türklerle paylaşalım" demiştir.

Bu zihniyetle barış ve iyi komşuluk yapmak nasıl mümkün olacaktır? Tarihleri boyunca onmaz Türk düşmanlığı ile yetiştirilen ve yaşayan bağınaz Yunanlılarla ve Rumlarla bir arada yaşamak imkanı olsa idi, 1960 ortaklık devletini yıkmazlar, Kıbrıs Türklerine 1963-1974 döneminde yaşattıkları zulüm ve katliamları yapmazlardı. Türklerin, Rumlarla ve Yunanlılarla, barış ve iyi komşuluk ilişkileri içinde bir arada yaşabilmesi için akıllı, dikkatli ve güçlü olmamız gerekmektedir.

Rumların Uzlaşmazlıkları

Yunanistan, bağımsızlığını hazırlayan gelişmelerden bu yana, varlığını ve Megali Idea yolunda genişlemesini, Batı Avrupa devletleri, Rusya ve sonraları ABD desteğini alarak sürdürmüştür. Bu yüzden, başlangıçtan beri Avrupa'nın şımarık çocuğu rolünü benimseyen ve kullanan Yunanlılar, Kıbrıs sorununun çözümüne dair ortaya atılmış olan hiçbir teklifi ve planı kabul etmemişlerdir. Rumların bugün barış amaçlı görüşmeler yapıyor görünmeleri de Dünya kamuoyunu yanıltmak ve Türk tarafından yeni ve daha büyük tavizler kopartarak, Enosis hedefine biraz daha yaklaşmak amacı taşımaktadır.

Kıbrıslı Rumlar ve Yunanlılar, Ada'nın İngilizlere kiralandığı 1878 yılından itibaren Enosis yolunda eylemlerde ve taleplerde bulunmuşlardır; 1879 muhtırası, 1881, 1893, 1899 gösterileri, 1903 bildirisi, 1906 gösterisi, 1907 Churchill'e

mektup, 1919 Sömürgeler Bakanı'na mektup, 1921 sözde plebisiti, 1929 Enosis heyeti Londra ziyareti, 1930 Ulusal Konsey Enosis Tüzüğü'nün onayı, 1947-1960 gösterileri ve terör eylemleri.

Enosis, tam olarak ve kayıtsız şartsız gerçekleştirilecektir inancındadırlar. İngiltere'nin 1915 yılında "kendi safında savaşa girmesi" koşuluyla Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesi önerisini dahi red etmişti. Buna karşılık, I. Dünya Savaşı'nın bitimine doğru Almanya'ya savaş ilan etmiş, savaştan sonra da 1915'de verilen söze uygun olarak Kıbrıs'ın kendisine verilmesi talebini öne sürmüştü.

İngiliz İdaresi döneminde teklif edilen, 1947 Lord Winster, 1948 Jackson, 1955 MacMillan, 1955 Harding, 1956 Red Cliffe, 1958 MacMillan, 1958 Spaak (NATO) özerklik teklifleri ve planlar, tam Enosis öngörmedikleri nedeniyle, Rumlar tarafından kabul edilmemiştir.

Ortaklık devletinin yıkılmasından sonra hazırlanan ve Türkiye'ye %5 üs arazisi ve Meis adasının verilmesini içeren 1964 Acheson Planları da, kayıtsız şartsız Enosis öngörmediği için Rumlar tarafından reddedilmiştir.

Barış Harekâtından hemen sonra, 13.8.1974 tarihinde Klerides'in önerdiği Kıbrıs Planı Rauf Denктаş tarafından kabul edilerek, anlaşma imzalanmıştır. Daha sonra imzalanan 1977 ve 1979 doruk anlaşmaları da, Ada'da eşit iki muhtar idare'nin bulunduğu temeline dayandığından, sonraki Rum yönetimleri ve uluslararası güçler tarafından yok sayılmıştır.

Rauf Denктаş'ın Rum Yönetimi Liderlerine verdiği 2 Ocak 1984, 3 Mart 1988, 26 Şubat 1990, Nisan 1991 tarihli iyi niyet belgeleri ve güven artırıcı barış önerileri, Türk halkının eşitliği, iki kesimlilik, iki topluluk ilkelerine dayandığından, görüşülmeden reddedilmiştir.

Türk Yönetimi'nin kabul ettiği, BM Genel Sekreteri De Cuellar tarafından hazırlanan ve iki eşit-muhtar yönetim arasında bir federasyon kurulmasını öngören, Ocak 1985 ve Mart 1986 belgeleri de, 15.7.1992 tarihli Butros Gali "Fikirler Dizisi" de, Rumlarca kabul edilmemiştir.

Annan Planı referandumu ise, 100 yıllık sürecin simgesi durumundadır. KKTC'nin tasfiyesine, Türk askerinin adadan ayrılmasına, iki egemenlik, iki kesimlilik ve iki topluluk gerçeklerinin silinmesine giden yolları açan plan, dış finansman ve yoğun propaganda kampanyaları ile olağanüstü vaatler sonucu Kıbrıs Türklerine yüzde 65 oyla kabul ettirilmişken, Rum tarafı yüzde 75 oyla reddetmiştir.

Hâl böyle iken, gerçekler bütün dünyanın gözleri önünde ortada iken, Kıbrıs Türkleri ve Türkiye, özellikle de sayın Rauf Denктаş, uzlaşmaz ve çözümsüzlük yanlısı olarak gösterilmiştir. ABD ve AB üyesi Batı Avrupa devletleri, Rusya'nın da katkılarıyla, BM Güvenlik kurulunda aldıkları kararlarla, Rum yönetimini meşru Kıbrıs Cumhuriyeti hükûmeti olarak tanımış ve tanıtmıştır. Bunun devamında, çalıntı Rum devleti, anlaşmalara ve hukuka aykırı olarak Avrupa Birliği üyesi yapılmıştır. Buna karşılık, KKTC'nin tanınmasını engellemişler ve hukuksuz, adaletsiz, vicdansız ambargolar altında Dünyadan soyutlayarak, ezmeye çalışmışlardır. Kıbrıs sorununda 1974'den bu yana yaşanan sürecin özeti budur.

Uluslararası Hukuk Açısından KKTC'nin Statüsü

Temelinde Batı Avrupalı güçlü devletlerin çıkarları yattığından uluslararası hukuk uluslararası adaleti sağlama ve yaşatmak gayesinde ve gayretinde olmamıştır.

"Tanıma kavramı ve kurumu, Avrupa'nın emperyalist ve sömürgeci devletlerince, yeni devletlerin kurulmasını ve bunların uluslararası yaşama katılmalarını denetimleri altında tutmak amacıyla yaratılmış ve uluslararası ilişkiler alanına "Avrupa Kamu Hukuku"nun bir gereği olarak sokulmuştur.

BM üyeliği bir devletin tanınması ve uluslararası kişilik niteliği kazanması açısından, tanınmanın nişanesi olarak, çok büyük önem atfedilen bir gelişmedir. BM kararları ise Güvenlik Konseyinin veto yetkisi olan daimî üyelerinin denetimi ve yönlendirmesi altındadır. Tanınma'nın bir devletin uluslararası hukukun muhatabı ve konusu hâline gelebilmesinin ön şartı olarak öne çıkartılması tamamıyla anılan güçlerin dünya politikasına ve uluslararası ilişkilere kendi çıkarları açısından tavır ve ağırlık koyabilmelerini sağlamaya yöneliktir."

KKTC, devlet olmanın bütün niteliklerini haizdir; belirli sınırları, bu sınırlar içinde etkin ve yegâne yönetim iktidarına sahip bir hükûmeti, daimî nüfusu ve işlemekte olan hukuk ve parlamenter demokrasi düzeni vardır. KKTC 'de jeure' bir devlettir ve tanınması siyasî sebeplerle engellenmektedir. Tanınma sadece bir hukuk konusu değildir, siyasî bir yönü de vardır. KKTC'nin Türkiye'den başka devletler tarafından tanınmasını sadece siyasî sebepler engellemiştir. KKTC'nin ilanından hemen sonra alınan ve devlet ilanını hukuken geçersiz sayarak kınayan ve derhal geri çekilmesini isteyen 541 sayılı BM güvenlik Konseyi kararı, KKTC'nin tanınması önündeki en ciddi engellerden biridir. Karar taraflıdır ve Kıbrıs Türklerinin meşru haklarını dikkate almamıştır. Bu karar özellikle tarafsız ülkeler üzerinde çok derin etkiler yapmıştır. Örneğin Bangladeş ve Pakistan, ABD'den gelen tehditler nedeniyle, tanıma kararlarından vazgeçmişlerdir

Rum tarafının antlaşmaları çiğnemesi ve 1960 ortaklık devletini oluşturan kurum ve kuruluşların çoktan yıkılmış olmasına rağmen, tamamen siyasî nedenlerle, uluslararası toplumun Kıbrıs Rumlarının de facto çalıntı devletini "meşru Kıbrıs Hükûmeti" olarak kabul etmesi de KKTC'nin tanınması önünde bir başka engel olmuştur.

Aslında hep bilinen gerçek ise, Kıbrıs Rum Hükûmeti'nin "Kıbrıs Hükûmeti" olarak tanınması, görüşmelerin ilerlemesini ve gerçek barışı engelleyen ana etkidir. Zira şu aşamada AB üyesi yapılmış olan Rumların, Kıbrıs Türklerini kurulacak federasyon'da eşit ortakları olarak kabul ederek, statüsünden taviz vermelerinde hiçbir çıkarı yoktur.

Hâlbuki her iki toplumun eşit katılması ve karşılıklı kabulü ile, federal bir Kıbrıs Hükûmeti kurulması yönünde gayretler sonuç vermediği takdirde, her bir rejim bağımsız bir devlet olarak tanınmaya hak kazanacaktır. Bu suretle diğer devletler tarafından tanınma, uluslararası hukukun hiçbir ilkesine aykırı düşmeyecektir.

KKTC'nin tanınması için, Türkiye'nin bu yönde bir seferberlik başlatması ve elindeki jeo-stratejik, askerî ve siyasî gücü bu amaç doğrultusunda kullanması gerekli ve yeterli olacaktır.

Vecihi Acun, İnş. Y. Müh., KÖKSAY Yönetim Kurulu Üyesidir.

KÖKSAY E-Bülteni, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı (KÖKSAY) tarafından çıkarılmaktadır. KÖKSAY bağımsız ve bağlantısız, günlük siyasî konumu olmayan bir kurumdur; merkezine Türkiye ve Türk dünyasını alarak araştırmalarını ulusal ve uluslar arası sosyal, siyasî ve stratejik konulara yoğunlaştırır, araştırma ve incelemeler yapar. Dolayısıyla, bu yayında ifade edilen bütün görüşler, değerlendirmeler ve varılan sonuçlar yalnızca yazarlarına aittir.

© 2010, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı. Bütün hakları saklıdır.